

Datum
2016-02-04

Handläggare
Monica Johansson

Direkttelefon
0380-51 83 19

E-postadress
monica.johansson@nassjo.se

SAMHÄLLSPLANERINGSKONTORET

NÄSSJÖ KOMMUN

Närvarande:
Thomas Nydén
Peter Johansson
Joel Spångby
Stefan Nilsson
Monica Johansson
Emelie Lundberg (praktikant)

Minnesanteckningar, möte 5 i vattengruppen

Tid: 1 mars 2016, kl: 09:00 – 12:00

Plats: Sammanträdesrummet Direktören, Samhällsplaneringskontoret, plan 5, Vipan

- Mötet startade med fika och genomläsning av bifogade anteckningar till kallelse för dagens möte. Monica har besvarat den årliga miljömålsenkäten från länsstyrelsen, hur arbetet går för Nässjö kommun att nå miljömålen. Monica har även återrapporterat till vattenförvaltningen. De mål som inte Nässjö kommun ännu har nått finns nedtecknade i anteckningarna. Se nedan.

Miljömål och åtgärder för att minska klimatpåverkan som berör vatten och där Nässjö kommun inte har nått målen.

Levande sjöar 13 – Alla diken som anläggs eller åtgärdas under programperioden och som mynnar i sjöar och vattendrag ska utformas så att slamtransporten minimeras. Ambitionsnivån bör vara högre vid värdefulla vatten. Sedimentationsfällor och dylikt som anläggs för att minska slamtransporten måste skötas. Detta bör göras av den som ansvarar för underhållet av diket. Statistik från Skogsstyrelsen tyder på att det är högst aktivitet i Småland vad gäller dikesrensning vilket är en åtgärd som kan ge stora slamtransporter. Denna åtgärd avser diken för vilka kommuner ansvarar.

Vid dagvattenutsläpp eller större diken gör vi alltid översilningsmark, fördröjnings- eller sedimentationsdammar, hålrumsmagasin, makadamdiken osv. Det är mycket ovanligt att kommunen gör små diken. Mötesdeltagarna tyckte att vi uppnår målet.

Levande sjöar 21 – Körskador har flera negativa effekter och ska undvikas så långt som möjligt. Markstörningen leder till ökad erosion och uttransport av näringsämnen och sediment. Konsten att undvika körskador är en fråga om planering utifrån förutsättningarna i naturen och att använda rätt teknik. Exempel är att inte köra i eller över vattendrag, undvika fuktiga partier, lägga ut broar om nödvändigt och att vänta tills marken är frusen.

Denna åtgärd innebär att tillräcklig hänsyn ska tas i vattenmiljöer för att förhindra körskador. Detta gäller vid alla typer av åtgärder, i skogsmark, jordbruksmark, vid vägbyggen och så vidare. Ambitionsnivån bör vara högre vid värdefulla vatten. Ökad kompetens både hos utföraren och hos beställaren är viktiga.

Nässjö kommun gör mycket redan idag för att undvika körskador, vi försöker anpassa när arbeten görs beroende på väderlek, använder mattor osv men det finns ingen rutin vid upphandling/ offertförfrågan, vi kan bli bättre.

Grundvatten av god kvalitet 7 - Kommunerna genomför en informationskampanj till boende med enskilt vatten och/eller avlopp som informerar om betydelsen av regelbunden vattenprovtagning, skydd av dricksvattentäkter samt vad som händer med grundvattnet vid utsläpp av farligt avfall och andra föroreningar i avloppet, användning av gödning/bekämpningsmedel i närheten av dricksvattentäkter, bristfällig avloppsrening med mera. Kommunernas arbete med informationskampanjen samordnas av Miljösamverkan f.

Monica ska ta upp detta med Sambällsplaneringsnämnden om det är möjligt att vi gör en kampanj i Nässjö kommun i sommar.

Anpassning till ett förändrat klimat 16 – Kommunerna tillser att information om klimatförändringarnas inverkan på dricksvatten når ut till innehavare av enskilda brunnar och vattentäkter.

Se svaret ovan.

Anpassning till ett förändrat klimat 17 – Kommunerna inventerar/pekar ut riskområden utifrån ras- och skredrisk, slamströmmar, översvämningrisk (orsakad av höga flöden och skyfall) samt höga grundvattennivåer (som till exempel kan orsaka fuktproblem i källare) i framtidens klimat. Kommunerna ser även över redan beslutade detaljplaner som inte ännu bebyggs utifrån nya risker i framtidens klimat.

Nässjö kommun har inte problem med ras eller skred, i FÖP och ÖP nämns problemet. Det som kan beröra Nässjö kommun är höga flöden och skyfall, översvämningssområde finns utpekade i ÖP. Ett annat mycket viktigt område togs upp under denna rubrik och det är dämmen som kommunen är ansvarig för. Vid skyfall eller höga flöden kan gamla dåliga dämmen brista och ställa till stora problem, detta bör vi se över.

Anpassning till ett förändrat klimat 36 – Vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag kan försämrats med klimatförändringarna. En kraftigare och mer långvarig temperaturskiktning i kombination med ökad tillförsel av näringsämnen och förhöjd produktion ökar risken för syrgasbrist och svavelvätebildning i bottenvattnet samt närsaltsbrist i ytvattnet. I länet finns flera vattenförekomster som har problem med syrgasbrist i bottenvattnet. Åtgärder för att förhindra ytterligare försämring behövs. Kommunerna arbetar med vattendragsrestaurering med syfte att syrsätta vattnet bättre på naturlig väg.

Gruppen tyckte inte att det är den bästa metoden som nämns i klimatmålet, Nässjö kommun jobbar för att minska utsläpp av näringsämnen genom inventering av enskilda avloppsanordningar och tillsyn av lantbruken.

I förslag till åtgärd i reviderade miljömålen för Vattnets bästa – Ingen övergödning -

En arbetsgrupp har tagit fram en guide för klimatanpassning ”Dagvatten i ett förändrat klimat”. Guiden ska kunna användas som underlag vid framtagande av kommunegna dagvattenstrategier. Guiden ger även förslag på en metod för recipientklassning. Klassningen ska kunna användas som underlag vid beslut av vilka dagvattenlösningar som ska tillämpas. Länsstyrelsen kommer bjuda in till en work-shop.

Monica har fått en förhandsinformation om ”Dagvatten i ett förändrat klimat” och tycker det kan vara ett sätta att klassificera våra dagvattenutsläpp och prioritera dem efter nytta och kostnad. Monica överlämnade en guide till Sigvard och bjöd in NAV för vidare samarbete om dagvatten.

Länk till guiden finns på länsstyrelsens hemsida:

<http://www.lansstyrelsen.se/jonkoping/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2015/2015-34-Dagvattenguide-i-ett-forandrat-klimat.pdf>

Återrapporterat till Vattenmyndigheten har skett och det är några åtgärder där Nässjö kommun inte når målet:

34 kommunerna behöver inrätta vattenskyddsområden med föreskrifter för kommunala dricksvattentäkter som behövs för dricksvattenförsörjningen, så att dricksvattentäkterna långsiktigt bibehåller en god kemisk status och god kvantitativ status.

Vattenskyddsområdet för Storesjön beslutades maj 2014, överklagades till länsstyrelsen. Länsstyrelsen avslår överklagande 17 december 2015. Länsstyrelsens beslut överklagas till mark- och miljödomstolen som inte tar upp frågan utan lämnar det vidare till regeringen. Så länge vi inte har något avgörande kommer vi inte påbörja vattenskyddsområde för Storsjön som är kvar att skydda av kommunens vattentäkter.

35 behöver tillse att vattentäkter som inte är kommunala, men som försörjer fler än 50 personer eller där vattenuttaget är mer än 10 m³ /dag, har god kemisk status och god kvantitativ status och ett långsiktigt skydd.

Det finns några enskilda vattentäkter i kommunen som berörs, åretrunt anläggningar är Viebäck's flyktingboende och Sandsjö Wårdshus & Konferens och under sommarmånaderna har vi stora anläggningar i Gisshult och i Skärsbodas stugområdet. Eventuellt kan även anläggningen i Flisby-Nyaby vid Rosjön också vara aktuell, det är cirka 20-tal fritidshus som har en gemensam anläggning. Monica får undersöka hur man kan göra ett enklare skydd med information, det kommer inte blir juridiskt bindande men vi kan informera närboende.

- **Information om Vattenförvaltningens nya åtgärdsprogram**

Vattenförvaltningen har genomfört samråd om förslag på nytt handlings- och åtgärdsprogram för 2016 – 2021. En ny cykel i vattenförvaltningen skulle påbörjas januari 2016 men vattenmyndigheten fick hård kritik under samrådet. Detta resulterade i att vattenmyndigheten inte kunde fastställa något program för att lämna över till EU vid årsskiftet. Vattenmyndigheten lämnade handlings- och åtgärdsprogrammet till Regeringen för prövning. Regeringen kommer göra en omprövning av programmet. Regeringen har gjort justeringar och skickat programmet på remiss till de mest kritiska instanserna. Det innebär

att vi fortfarande arbetar efter det gamla programmet tills den nya handlings- och åtgärdsprogrammet blir beslutat.

- **Kommunalt ägda dagvattenanläggningar med mera**

Vid uppföljningen av åtgärder i VA-plan och föregående möte kom vi fram till att vi skulle ta fram en gemensam underhållsplan för skötsel av kommunalt ägda dagvattenanläggningar. Vid dagens möte fick NAV och tekniska uppdrag att sammanställa fakta som finns analogt och digitalt över kommunalt ägda dagvattenanläggningar såsom fördröjnings- eller sedimentationsdammar, hålrumsmagasin, översilningsmark, makadamdiken med mera. Dämmen bör också ingå i denna sammanställning.

- **Ingsbergssjön**

- Fågelprojektet är slutrapporerat, Monica har skickat ut information till verksamheter i tätorten, fastighetsägare runt Ingsbergssjön, annonserat i Smålands Dagblad.

Tillsammans med fastighetsägareföreningen har vi skickat ut information till medlemmarna i föreningen. Samt skickat broschyrer som påminnelser till vaktmästarna som tillhör tekniska serviceförvaltningen och BU. Skyltarna att man inte ska mat fåglarna vid bryggan och lekparken är klara och kommer sätta upp inom snarast. Den stora stenen som blev kvar när man grävde bort ön kommer inom snarast ”sprängas”.

- Till recipientprogrammet för Emån har Emåförbundet lagt in en punkt vid Ingsbergssjöns utlopp, två prover har genomförts november 2015 och januari 2016 och det ser ganska okej ut.

- Det är beslutat att vi ska klippa vattenvegetation i Ingsbergssjön i augusti-september 2016. Förra gången 2013 använde vi Ahås Vassröjning från Kristinehamn och det funkade bra, jag har haft ett antal samtal från ett företag Maxtech som också klipper vattenvegetation. Joel tycker att det bästa är att göra en direkthandling genom att fråga två-tre stycken företag.

- **Ryssbysjön**

Länsstyrelsen, Nässjö och Jönköpings kommun och Fiskevårdsförening för Lilla - Stora Nätaren och Ylen träffas två gånger per år, länsstyrelsen vill att vi arbetar vidare med avrinningsområdet. Vi hade möte den 10 februari 2016, Sigvard och Monica deltog på mötet. Sammanfattning av mötet:

Fosforhalterna ut från Ryssbysjön stiger så det vore bra om ett nytt reduktionsfiske kunde ske under året.

Ny ryssja har köpts in till Lilla Nätaren för fortsatt fiske av mört och braxen, det är Fiskevårdsföreningen som har ansvar för detta.

Fiskevårdsföreningen vill att man ska titta på fiskvandringen mellan Lilla och Stora Nätaren, tillsammans med länsstyrelsen ska de titta på detta och se om det går att genomföra i sommar.

Monica har påbörjat en provtagning längs Fredriksdalaån för att se om vi kan hitta ”hot-spot” för fosfor och/eller kväve utsläpp.

Bernhard berättade om ett projekt som länsstyrelsen i Jönköping och Östergötlands län driver, Ralången i Aneby kommer ingå i projektet för lågflödesmuddring. Det kommer dröja innan grejerna är på plats i Ralången, troligen inte denna sommar.

- **LONA i Nässjö kommun**

Runnerydssjön kanalen är rensad, dammen grävd, träd planterade längs g/c- väg, promenadstigen är så gott som klar längs med kanalen.

Lövhult – projektet är klart. Länsstyrelsen, markägaren till grannfastigheten Karl-Erik Almér, Emåförbundet, Skogsstyrelsen och kommunen har haft ett möte om att göra fler vattenåtgärder i Lövhult. Markägaren och länsstyrelsen har tittat på ett område som skulle passa för att göra en våtmark. Det mest lämpliga bidrag till detta är från Landsbygdsprogrammet, där man kan få 90% upp till 400 000 kr. Markägaren är mycket intresserad men vill att kommunen ställer upp med 10% och eventuellt viss praktisk hjälp. Peter och Monica tog med sig frågan till detta möte, det är en svår balansgång hur och när kommunen kan gå in i projekt med privata fastighetsägaren men projektet är intressant. Vi avvaktar och ser hur det utvecklar sig.

Emåförbundet med flera kommer bjuda in till en vattendragsvandring i Lövhult. De som bjuds in är markägare från Lövhultsbäcken ner till Gisshultasjön. Bland annat kommer frågan tas upp hur man ska göra med dikningsföretaget som finns på en stor del av sträckan ner till Gisshultasjön. För att kunna göra fler åtgärder måste markägarna bli uppmärksamma på att det finns ett dikningsföretag och vad det innebär. Dikningsföretaget bildades någon gång under början av 1900-talet och för att kunna göra något i bäcken måste man söka dispens eller släcka hela dikningsföretaget och det krävs att man tar upp det i mark- och miljödomstolen.

Karl-Erik Almér har överlämnat en lista till Monica med ett antal frågor där han vill ha svar från kommunen, Monica hade med sig lista och överlämnade den till Joel för få hjälp med några frågor.

Tips om man vill titta på vatten i naturen så har skogsstyrelsen ett bra kartverktyg som man hittar på skogens pärlor och väljer kartan ”Skoglig grund karta” markfuktighet <https://minasidor.skogsstyrelsen.se/skogskartan/>

Vattendragsvandringen kommer ske 25 maj klockan 18:00 och vi träffas vid Lövhultsbäcken i Lövhult

- **LOVA i Nässjö kommun**

Gamlarp/Kvarnbäcken – rensat sly, avverkat träd, projektering av sedimentationsdamm/våtmark är gjord samt utstakning.

Nästa möte 4 oktober 2016, klockan 9:00 – 12:00 i Direktören, Samhällsplaneringskontoret. Kallelse skickas via mail. Glöm inte att anmäla er, jag bjuder på fika.

Samhällsplaneringskontoret

Monica Johansson

Monica Johansson
Miljöhandläggare